

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ЖИГАДЛО ЮЛІЯ ЗЕНОВІЇВНА

**КОРУПЦІЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ:
БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Корупція сьогодні виступає складним соціально – правовим та соціально – політичним явищем в країні. Вона щільно пов'язана з усіма соціальними процесами з урахуванням соціальних, політичних, демографічних, національних, етнічних особливостей держави. Це явище має комплексний системний характер адже репрезентує будь яку країну. Корупцію окреслюють як могутній чинник, що руйнує політичний устрій суспільства та підриває демократичні процедури. Головна небезпека її криється у деструктивній дії на принципи і засади публічного управління і правове регулювання державної безпеки. Як небезпечне явище в багатьох сферах життя вона віддзеркалює міру активності та свідомості громадян.

Головна мета державної політики у сфері боротьби з корупцією – створення дієздатної системи та механізмів запобігання та протидії корупції, виявлення та усунення її соціальних передумов, викриття корупційних вчинків, притягнення винних до відповідальності.

Органи, що забезпечують національну та державну безпеку зобов'язані займати ключові позиції у питаннях боротьби з корупцією, отже по суті мають сприяти забезпеченню захисту країни від злочинів. Зрозуміло, що наразі корумповані органи влади мають низьку ефективність у протидії тим явищам та процесам, які реально несуть загрозу безпеці громадян та державі. В цій ситуації найбільшу загрозу для громадян створює не як корупційна злочинність чиновників, а саме вчинена посадовими особами, і тому корупцію маємо розглядати не лише як об'єкт наукового дослідження, а й як психологічне та моральне явище, бо це не лише певні вчинки, а система негативних поглядів, спосіб мислення, що формує стиль життя публічних органів влади усієї країни. Саме ці умови складають актуальність обраної теми магістерської роботи.

Питання корупції як складової національної безпеки держави як в Україні так і закордоном досліджуються вельми активно. Серед низки зарубіжних робіт найбільшу увагу привертають праці таких вчених як: А. Аслунд, А. Вілсон, В. Мартін, Б. Хіндесс.

Державно – управлінські засади корупційних процесів, національної та державної безпеки розглядають: Андріяш та Г. Бондар, В. Горник, В. Довгань, О. Євсюков, А. Каляев, С. Крук, В. Круть, А. Монаєнко, Ю. Нестеряк, А. Новак, О. Пархоменко-Куцевіл, В. Пасічник, О. Радченко, Л. Ростовська, В. Соловійов, Т. Стукалін.

Враховуючи досягнення зазначених вище науковців, наголосимо, що маючи великий обсяг наукового доробку в обраному напрямі нашого дослідження, вважаємо недостатнім та таким, що потребує більш детального розгляду питання особливостей взаємодії корупції національної та державної безпеки.

Метою магістерської роботи є теоретичні узагальнення та обґрунтування теоретико – методологічних концептів регулювання процесів

протидії та поширення корупції в органах влади та інших державних структурах, розробки пропозицій щодо майбутнього формування сучасної спроможної системи на рівні держави у питання запобігання загроз державній безпеці та поширенню корупції в системі публічних органів влади.

Для досягнення поставленої мети були вирішені такі завдання:

- розкрити теоретико – методологічні підходи до змісту корупції як фактору державної безпеки;
- дослідити наявну джерельну базу у питаннях взаємозв'язку понять корупція та державна безпека;
- систематизувати наукове розуміння корупційних відносин як фактору загрози національній та державній безпеці;
- проаналізувати вітчизняний та зарубіжний доробок у сфері нормативно – правового регулювання протидії корупції як загрози державній безпеці;
- розкрити механізми щодо запобігання та протидії корупції в контексті забезпечення державної безпеки;
- запропонувати напрями вдосконалення механізмів запобігання протидії корупції в системі публічних органів влади.

Об'єкт дослідження – система публічного управління у сфері державної безпеки.

Предмет дослідження – корупційні відносини в системі публічних органів влади та механізми протидії корупції як фактору сприяння державній безпеці України.

Методи дослідження. У роботі використано описовий метод для характеристики джерельної бази дослідження, метод єдності загального та часткового, аналізу та синтезу використовувались для розкриття змісту та особливостей феномену державна безпека. Метод історико – компаративного аналізу дав можливість узагальнити сучасний зарубіжний досвід у сфері забезпечення державної безпеки і протидії корупції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в магістерській роботі зроблено теоретичне узагальнення, що полягає в обґрунтуванні засад державної політики у сфері протидії поширення корупції в органах публічної влади.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, окремі наукові напрацювання можуть бути використані у навчальному процесі під час розробки та викладання курсів, що торкаються проблем державної безпеки в публічному управлінні, а також сфери антикорупційної політики у закладах вищої освіти.

Апробація результатів магістерського дослідження. Основні результати магістерського дослідження були представлені у вигляді тез на тему: «Система індикаторів як дієвий механізм боротьби із корупцією» на Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Могилянські читання – 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Структура і обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 124 сторінки, з них 102 основного тексту, список використаних джерел, який налічує 122 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі *«Теоретико – методологічні концепти дослідження корупції в системі державної безпеки»*. Охарактеризовано теоретико-методологічні підходи до дослідження корупції в системі державної безпеки.

У підрозділі 1.1 *«Теоретико – методологічні підходи до змісту корупції як фактору державної небезпеки»*, показано що сучасний стан нашої держави характеризується глибинною економічною та політичною кризами, гальмуванням системних реформ, нестачею системної взаємодії між гілками влади та їх органами, неналежна реалізація адміністративної та територіальної реформ, пасивність владних інституцій та громадян щодо імплементації реформ в країні, всі ці актуальні проблеми відображені у Стратегії «Україна – 2020», також ситуація загострюється через занадто малий досвід державного будівництва та низькими темпами реалізації демократичних засад та свобод, принципів в ім'я розбудови громадянського суспільства.

Акцентовано точки зору сучасних наукових концепцій та різних наукових напрямів та шкіл можемо зробити висновок, що поняття «національна безпека» та «державна безпека» за своїм змістовним наповненням та критеріями мають несуттєву різницю, яка виражається у тому, що перше визначення є більш розгалуженим і містить в собі ознаки другого тому, що включає в себе не лише усі сфери державної діяльності, а її соціальні аспекти. В той же час більш широке визначення поняття державної безпеки враховує в собі всі потрібні дії та заходи органів влади задля забезпечення усіх життєво важливих процесів для діяльності людини і зокрема її приватного життя тощо.

У підрозділі 1.2. *«Аналіз джерельної бази щодо взаємозв'язку понять корупція та державна безпека»*, відзначено що аналізуючи сферу проблематики, що пов'язує корупцію та державну безпеку можемо відзначити зростаючу зацікавленість до цих явищ як вчених практиків так і науковців теоретиків, а також вітчизняних ЗМІ та суспільство в цілому. Роблячи пошук за ключовими словами у базі Національної бібліотеки імені В. Вернадського отримуємо результат який нараховує біля 200 публікацій, та видань

монографічного характеру, аналітичних документів, що присвячено досліджуваній проблемі. Не викликає подиву така ситуація, адже питання збереження національної безпеки та боротьби з корупцією має велике значення в демократичній країні.

Підсумовано що на підставі зробленого системного аналізу актуальних наукових праць вітчизняних вчених та дослідників як у державному управлінні та і у сфері національної й державної безпеки в аспекті боротьби з негативними фактами проявів корупції зробимо висновок, що у вітчизняному науковому просторі наразі відбувається плідна дискусія вищезазначених актуальних питань. Зроблений аналіз великої кількості наукових праць вчених були сформовані у восьми категоріях, де визначені проблеми досліджуються із акцентацією уваги вчених на філософській сутності поняття корупції та її впливі на розвиток та формування національної безпеки (філософська категорія), управлінських засадах формування та здійснення антикорупційної політики в державі (управлінська категорія), питання реалізації політики національної безпеки в державі (безпекова категорія), законодавчі засади корупційних правовідносин та норм у сфері особливостей боротьби з корупцією (нормативна категорія), рівень впливу корупції на стан відносин в системі суспільство – влада, та її роль у соціальній політиці держави (соціально – політична категорія), зростання рівня криміналізації та системний розвиток тіньової економіки, розміри поширення корупційних діянь (економічна категорія).

У другому розділі «Сучасні тенденції забезпечення державної безпеки та протидії корупції», розкрито сучасні тенденції щодо забезпечення державної безпеки та протидії корупції, здійснено систематизацію загроз державній безпеці на сучасному етапі. Досліджено зарубіжний досвід забезпечення державної безпеки у протидії корупції для подальшої імплементації його і Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу протидії корупції як елементу безпеки держави.

У підрозділі 2.1. *«Систематизація загроз державній безпеці на сучасному етапі»*, акцентовано увагу на питанні щодо дослідження головних напрямів розвитку та функціонування дієвої системи забезпечення національної та державної безпеки в сучасній країні потребує від наукової спільноти синтетичного підходу із залученням спеціалізованого загальнонаукового методологічного інструменту найсучасніших управлінських механізмів та засобів діяльності органів державної влади, які націлені на досягнення високого рівня суспільної, державної, а отже і національної безпеки держави.

Показано що за своїм змістом публічне управління в сфері національної безпеки є організуючою політикою – управлінською діяльністю, яка має на меті реалізацію безпекових функцій держави взагалі, та мети і завдань які деталізують означену функцію. Ця діяльність реалізується згідно нормативно – правових актів та схвалені державні Стратегії та державної політики у питаннях національної безпеки у чітко організований організаційно

–адміністративний засіб та відповідно повноважень та компетенцій органів публічної влади. Кінцевою метою такої діяльності є забезпечення дієвого функціонування не лише суб'єктів системи, що забезпечують національну безпеку держави, але й запровадження загальних, прийнятних умов для безпечного життя та розвитку громадян їх поступального розвитку через знищення реальних та попередження наявних загроз.

У підрозділі 2.2. *«Зарубіжний досвід забезпечення державної безпеки у протидії корупції: уроки для України»*, показано що корупція головна загроза національній безпеці, конституційному ладу, правам людини, економічному та соціальному розвитку. Усі держави, що мають позитивні досягнення у боротьбі та протидії корупції мають в своєму арсеналі головну «зброю»: політичну волю та активну позицію влади щодо розробки сучасних та дієвих антикорупційних механізмів, що забезпечать наповнення нормативно – правової бази із залученням активної частини громадянського суспільства з метою попередження та протидії корупційним вчинкам.

Зауважено, що джерелом виникнення корупції у кожній країні є свої особливі та специфічні причини, але є і спільні: незавершеність системних реформ в публічному та державному секторі, низький рівень ефективності бюрократії, корумпована та непрозора судова система низький рівень політичної волі у боротьбі з корупційними проявами, відсутність професіоналів на всіх рівнях влади, хитка та нестабільна позиція інститутів громадянського суспільства у процесі боротьби з корупційними діяннями.

У підрозділі 2.3. *«Аналіз нормативно – правової бази протидії корупції як складової забезпечення державної безпеки»*, констатовано що стрімкий розвиток нашої країни позначено тотальним охопленням сферою корупційних діянь усіх шаблів влади, бізнесу, громадських об'єднань, у постійному життєвому просторі нашого суспільства. Механізми корупційних діянь щільно вплили на систему взаємовідносин держава – бізнес, держава – суспільство, а також є дієвим інструментом та реальним засобом розв'язання будь яких складних проблем майже усіх суспільних сферах. Соціологи засвідчують, що як тільки з'являється можливість легко та швидко розв'язати будь – яку проблему через задіяння хабаря, підкупу або іншого корупційного вчинку, державні службовці, юридичні та фізичні особи вдаються саме до такого механізму абсолютно не замислюючись про етичну, правову відповідальність за такі дії, не переймаючись про подальшу долю громадян та країни в цілому.

Констатовано, що сьогодні на формальному рівні створено абсолютно європейську систему запобігання та боротьби і протидії з корупцією яка містить в собі наступні структури: «Верховна Рада України», «Кабінет Міністрів України», «Рада національної безпеки та оборони України», «Національна рада з питань антикорупційної політики», структури які залучені до створення та реалізація антикорупційної політики; «Національне агентство з питань запобігання корупції», прокуратура, профільні органи влади, громадські структури інші об'єднання; «Спеціалізована

антикорупційна прокуратура», «Національне антикорупційне бюро України», «Вищий антикорупційний Суд України» у питаннях відповідальності та судовому розгляді і покаранні за корупційні діяння.

Зроблено висновок що проведений аналіз нормативно – правової бази протидії корупції як головної загрози державній безпеці країни засвідчує про надвисоку актуальність потреби узгодження багатьох антикорупційних нормативних документів, усунення конфліктів антикорупційних органів та зменшення тиску зі сторони влади, системне та послідовне перезавантаження антикорупційної діяльності на рівні спеціалізованих органів і органів державної влади та громадянського суспільства.

У третьому розділі «Вдосконалення механізмів державної безпеки у протидії корупції» механізми вдосконалення державної безпеки щодо запобігання та протидії корупції в контексті забезпечення державної безпеки.

У підрозділі 3.1. «Механізми запобігання та протидії корупції в контексті забезпечення державної безпеки», показано що розробці вимірювальної системи стану корупції приділено увагу у працях вітчизняних та закордонних фахівців, в той же час в цих роботах досить малий відсоток уваги торкається вітчизняних особливостей вищезазначеної проблеми. На сучасному етапі розвиток вимірювальної системи стану корупції в країні позначився: тим, що не створено національну систему показників; відповідної методики вибору, обробки та оцінювання матеріалів; відсутня або обмежена діюча система джерел інформації в сфері корупції у питаннях точності, достовірності та своєчасності інформації; немає ефективної моделі боротьби з корупцією яка б запобігала здійсненню прогнозування ситуації в цій сфері та оцінювання наслідків від ухвалених рішень.

Доведено що потреба щодо розроблення та запровадження зазначеної системи показників обумовлена наявною нормативно – правовою базою та відповідає прагненням нашої держави увійти до європейського співтовариства в якості повноправного члена.

Зроблено висновок, що боротьба з корупцією та профілактика в системі органів влади вимагає розроблення відповідних механізмів та вжиття певних заходів, що мають сприяти утворенню в соціумі атмосфери «нульової толерантності», несприйняття корупції, формування антикорупційної культури у посадових осіб.

У підрозділі 3.2. «Напрямки вдосконалення механізмів державної безпеки та протидії корупції в системі публічної влади», виявлено що серед низки болючих питань можемо виділити корупцію як асоціальний прояв в державній системі який має дуже велику кількість латентних форм, стрімко розростається та поширюється на всі сфери суспільно – політичної діяльності, руйнує суспільні та владні відносини, стає однією з найбільших загроз в державній безпеці країни. Уявлення про рівень загроз їх сутнісний зміст та причини появи і розповсюдження було присвячено попередні розділи нашої роботи, на підставі цього маємо можливість розробити низку рекомендацій щодо розробки напрямів вдосконалення механізмів державної

безпеки та шляхів запобігання корупції в системі публічної влади.

Зроблено узагальнюючий висновок, що продуктивними та перспективними шляхами боротьби з корупцією та зміцненням державної безпеки України є наступні: запобігально – попереджувальні, вони направлені на розгортання у суспільстві стійкого несприйняття такого явища як корупція, формування антикорупційної культури у посадовців, створення в суспільстві на ментальному рівні так званої «нульової толерантності» до корупційних проявів та знищення їх політико – управлінських та соціально – економічних причин; адміністративно – контрольні направлені на створення дієвої системи викриття та припинення корупційних правопорушень, включаючи високо посадовців.

ВИСНОВКИ

Зроблене дослідження дає змогу зробити висновки та узагальнення з наступних положень:

1. Проаналізовано наукові здобутки у питаннях дослідження явища корупції. Зауважено, що і нині немає загального, системного підходу щодо визначення змісту поняття «корупція», тому, що вона являє собою багатоаспектний феномен в системі суспільних відносин та виявляється як політична, правова, економічна та інші проблеми. Зазначено, що «корупція» - це складне динамічне явище, яке має дуже високий ступінь пристосування до всіх змін у житті громадян та держави.

Зроблено висновок про те що, поняття «національна безпека» та «державна безпека» за своїм змістовним наповненням та критеріями мають несуттєву різницю, яка виражається у тому, що перше визначення є більш розгалуженим і містить в собі ознаки другого тому, що включає в себе не лише усі сфери державної діяльності, а її соціальні аспекти. В той же час більш широке визначення поняття державної безпеки враховує в собі всі потрібні дії та заходи органів влади задля забезпечення усіх життєво важливих процесів для діяльності людини і зокрема її приватного життя тощо.

Дуже часто тлумачення понять «національна безпека» та «корупція» подаються в одному змісті, це відбувається тоді коли різні корупційні діяння та прояви розглядаються як одна з найважливіших загроз безпеки держави на національному рівні.

Підбиваючи підсумки аналізу теоретико – методологічних підходів до апарату науки з питань державної безпеки варто зауважити, що на сучасному етапі у цьому науковому напрямі існує велика кількість різних як зрозумілих так і суперечливих підходів у питанні розуміння та дослідження державної та національної безпеки як наукової проблеми. Така ситуація розкривається у різнопланових підходах деяких вчених до певних понять та дефініцій, що дає можливість існування різних підходів та точок зору, щодо впливу корупції на стан безпеки держави так і сутнісного змісту чинників безпеки держави на

національному рівні.

2. Піддано системному аналізу великий масив актуальних наукових праць вітчизняних вчених та дослідників як у державному управлінні так і у сфері національної й державної безпеки в аспекті боротьби з негативними фактами проявів корупції це дає змогу констатувати, що у вітчизняному науковому просторі наразі відбувається плідна дискусія вищезазначених актуальних питань.

3. Питання щодо дослідження головних напрямів розвитку та функціонування дієвої системи забезпечення національної та державної безпеки в сучасній країні потребує від наукової спільноти синтетичного підходу із залученням спеціалізованого загальнонаукового методологічного інструменту найсучасніших управлінських механізмів та засобів діяльності органів державної влади, які націлені на досягнення високого рівня суспільної, державної, а отже і національної безпеки держави.

Усі типи загроз які торкаються певних аспектів життя громадян систематизовано у три типи (політична, соціальна, економічна), в залежності від того чи носять вони територіальний, або державний або військовий чи галузевий характер. Ці загрози особливо військового змісту можуть нести як зовнішній так і гібридний зміст. В той же час ця загроза є потттенційним чинником який несе в собі загрозу територіальної цілісності цілої країни, яка за змістом може бути і внутрішньою і зовнішньою і гібридною.

Показано що інформаційні війни та сепаратизм на сьогодні це найрозповсюдженіший інструмент реалізації гібридних загроз державній безпеці нашої країни. Це потребує невідкладного переносу питань державної безпеки на передній план у діяльності нової української влади, зміну поглядів та орієнтирів міжнародної політики держави у протидії агресії, розробці нової сучасної Стратегії національної безпеки України та її невідкладної імплементації на всіх рівнях розвитку держави.

4. Проаналізовано зарубіжний досвід особливостей боротьби із корупцією у наступних країнах: (Великобританія, США, Нідерланди, Італія, Франція, Грузія, Румунія) це дає змогу зробити певні висновки та узагальнення щодо особливостей реалізації антикорупційної політики на національному рівні для України:

- Наявність міцної політичної волі керівництва країни у питаннях боротьби з корупцією, формування на цій основі загальнодержавної політики щодо подолання корупції до якої має входити система заходів яка має характер як державний так і політичний, правовий та соціальний;
- Створення соціального контролю за всією системою органів влади через залучення громадянського суспільства до цього процесу. Великий важель впливу в цьому процесі мають незалежні ЗМІ;
- Незалежність судової гілки влади (наприкладі Італії, Франції, США);
- Чітка система звітності посадових осіб, що здійснюється перед незалежним органом, який має можливість здійснення моніторингу

прозорості діяльності публічних службовців, а також має повноваження щодо притягнення посадових осіб до відповідальності з будь – якого шабля влади.

5. Аналіз нормативно – правової бази протидії корупції показав що нині до національної системи нормативно – правової бази у сфері боротьби з корупцією входить більш як 100 документів серед них зокрема Закони України: «Про запобігання корупції», «Про Національне антикорупційне бюро України»; «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», «Про Державне бюро розслідувань», «Про Вищий антикорупційний суд» та інші.

Можемо констатувати, що сьогодні на формальному рівні створено абсолютно європейську систему запобігання / боротьби і протидії з корупцією.

Акцентовано увагу на тому що український народ мав великі очікування від реформ у сфері вищих органів влади серед них дуже затребуваним вважали новостворене «Національне агентство з питань запобігання корупції» яке розпочало активно функціонувати із запровадження вкрай важливої процедури подання та оприлюднення електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Нажаль станом на сьогодні робота цього затребуваного органу майже зведена на нівець, жодна справа не була доведена до суду, жоден чиновник не був покараний.

Іншим вкрай важливим органом стало «Національне антикорупційне бюро України» яке держава наділила усім спектром повноважень щодо попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних діянь, а також попередженню здійснення нових. Але сім років практичної діяльності НАБУ показали бездіяльність та неефективність роботи цього органу.

Підсумовуючи проведений аналіз нормативно – правової бази протидії корупції як головної загрози державній безпеці країни засвідчує про надвисоку актуальність потреби узгодження багатьох антикорупційних нормативних документів, усунення конфліктів антикорупційних органів та зменшення тиску зі сторони влади, системне та послідовне перезавантаження антикорупційної діяльності на рівні спеціалізованих органів і органів державної влади та громадянського суспільства.

6. Аналіз наявних механізмів та форм боротьби з корупцією необхідно починати з питання створення загальнонаціональної вимірювальної системи рівня корупції в процесі реалізації державної безпеки в Україні через створення відповідної державної політики та її запровадження в системі державного управління. Найголовнішим з таких механізмів в цьому контексті безумовно є нормативно – правовий.

В даний час в арсеналі сучасного управління відсутня загальна універсальна методика оцінки рівня корупції і аналізу найбільш корупційних

ділянок роботи публічних органів влади та усього суспільства. Такий стан справ потребує розроблення національної вимірювальної системи рівня корупції, корупційних вчинків з огляду на видові особливості самої корупції, розробки оціночних механізмів, а саме головне що така система має бути узгоджена із геополітичним вектором нашої країни у питаннях вступу до ЄС

Аналіз результатів соціологічних опитувань за період 2018-2019 років показав критично - низький рівень оцінки суспільством стану рівня корупції в країні. Найвищий ступінь відповідальності у питаннях боротьби із корупцією як і раніше суспільство покладає на голову держави 63,0 %, на другому місці за результатами опитування розташувалась Верховна Рада 41,7 %, замикає трійку Уряд на нього розраховують 37,7 % респондентів.

Створення та реалізацію методів, важелів та шляхів запобігання корупційним явищам в суспільстві яка вимагає виділення головних шляхів та проявів цих відносин їх системне упорядкування та розробку на цій основі механізмів запобігання і протидії корупційним явищам. Пропонується створити та запровадити три головні групи таких механізмів. Серед них:

- ✓ Механізм протидії (створює «атмосферу нульової толерантності до корупції»);
- ✓ Механізм попередження (створює умови нетерпимості до бажання отримання вигоди);
- ✓ Механізм відповідальності (формує умови неминучої кари за корупційні діяння).

В той же час проводячи чергове опитування не було виявлено відношення громадян до наступних важливих питань щодо системи оцінювання корупції в Україні:

- ✓ Рівень інформаційного забезпечення громадян в питаннях державної антикорупційної політики;
- ✓ Специфіка мотивації респондентів у ситуації вибору моделі корупційної поведінки чи відмова від неї як такої;
- ✓ Оцінка суспільством рівня якості здійснення діяльності суб'єктами, що реалізують заходи спрямовані на запобігання та протидію корупції;
- ✓ Відношення суспільства до осіб, що поширюють інформацію про корупційні діяння.

Враховуючи що серед низки болючих питань можна виділити корупцію як асоціальний прояв в державній системі який має дуже велику кількість латентних форм, стрімко розростається та поширюється на всі сфери суспільно – політичної діяльності, руйнує суспільні та владні відносини, стає однією з найбільших загроз в державній безпеці країни.

7. Зазначені в роботі заходи системно сфокусовані у низці функціональних напрямів: **Напрямок стратегічної перспективи** охоплює значний часово-історичний проміжок і становить собою головну місію та стратегічну кінцеву мету діяльності держави та суспільства - максимально можливе викорінення самих умов існування корупційних відносин та

формування в ментальності наступних поколінь нульової толерантності до корупції. **Доктринально-середньостроковий напрям** має своєю кінцевою метою остаточне формування умов невідворотності покарання за корупцію будь-яких суб'єктів таких відносин. **Оперативно-плановий напрям**, який, має охоплювати антикорупційні заходи протягом двох-трьох років, коли буде створено умови забезпечення ефективної діяльності антикорупційних органів та служб, а також згруповано у чотири категорії: Профілактико – запобігальна, адміністративно – контрольна, суспільно – публічна, репресивно – каральна.

Зроблено узагальнюючий висновок, що продуктивними та перспективними шляхами боротьби з корупцією та зміцненням державної безпеки України є наступні: запобігально – попереджувальні, вони направлені на розгортання у суспільстві стійкого не сприйняття такого явища як корупція, формування антикорупційної культури у посадовців, створення в суспільстві на ментальному рівні так званої «нульової толерантності» до корупційних проявів та знищення їх політико – управлінських та соціально – економічних причин; адміністративно – контрольні направлені на створення дієвої системи викриття та припинення корупційних правопорушень, карально – репресивні направлені на запровадження стану невідворотності покарання за корупційні правопорушення будь – якої посадової особи включаючи високо посадовців.

АНОТАЦІЯ

Жигadlo Ю.З. «Корупція в системі публічної влади України: безпековий аспект».

В роботі розкрити теоретико – методологічні підходи до змісту корупції як фактору державної безпеки, досліджено наявну джерельну базу у питаннях взаємозв'язку понять корупція та державна безпека, систематизовано наукове розуміння корупційних відносин як фактору загрози національній та державній безпеці, проаналізовано вітчизняний та зарубіжний доробок у сфері нормативно – правового регулювання протидії корупції як загрози державній безпеці, розкрито механізми щодо запобігання та протидії корупції в контексті забезпечення державної безпеки, запропоновано напрями вдосконалення механізмів запобігання протидії корупції в системі публічних органів влади.

Ключові слова: корупція, національна безпека, державна безпека, протидія, запобігання.

SUMMARY

Yu. Zhigadlo «Corruption in the system of public authority of Ukraine: security aspect».

The paper reveals theoretical and methodological approaches to the content of corruption as a factor of state security, explores the existing source base in the relationship of corruption and state security, systematized scientific understanding of corruption as a threat to national and state security, analyzed domestic and foreign achievements. normative - legal regulation of anti - corruption as a threat to state security, revealed mechanisms for preventing and combating corruption in the context of state security, proposed ways to improve mechanisms for preventing corruption in the system of public authorities.

Key words: corruption, national security, state security, counteraction, prevention.